federaal agentschap voor nucleaire controle

Gezondheid & Leefmilieu
Bescherming van de gezondheid

Betreft: permanente vorming voor het behoud van uw vergunning voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose

Geachte dokter,

U bent vergund voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose. Vanuit uw en onze zorg voor een kwaliteitsvolle diagnose en behandeling van de patiënt in optimale stralingsbeschermingsomstandigheden, vraagt de Belgische regelgeving u uw kennis en bekwaamheid op het gebied van de stralingsbescherming op peil te houden en te vervolmaken. Dit in het belang van de patiënt en de gebruiker van ioniserende straling, het personeel, de bevolking en het leefmilieu.

Voor uw persoonlijke vergunning voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose heeft het FANC – in overleg met vertegenwoordigers uit de sector – als minimum **gemiddeld 2 uur permanente vorming stralingsbescherming per jaar** vastgelegd, dit **met een maximale accumulatie van 6u over een periode van 3 jaar** (en dus niet bijvoorbeeld éénmalig 20 uur in de loop van 10 jaar). Bovenstaande voorwaarden gelden vanaf 2016 en zullen niet retroactief toegepast worden.

Aanvullend vindt u hierbij ook enkele veel gestelde vragen rond permanente vorming stralingsbescherming. Mocht u nog vragen hebben over dit onderwerp, kan u ons contacteren via onderstaande coördinaten.

Hoogachtend,

Katrien VAN SLAMBROUCK
Themacoördinator Medische Röntgentoepassingen

1. Welke permanente vorming stralingsbescherming moet ik volgen?

Zoals beschreven in het Koninklijk Besluit van 20 juli 2001[1], dient u als arts die gebruik maakt van ioniserende straling voor medische toepassingen, twee types permanente vorming stralingsbescherming te volgen:

Type I: Informatie en vorming betreffende de stralingsbescherming van werknemers (onder andere uzelf), bevolking en leefmilieu (artikel 25 Koninklijk Besluit van 20 juli 2001[1]).
Het is de taak van de exploitant (in een ziekenhuis is dit meestal de directie) om erop toe te zien dat u deze informatie schriftelijk ontvangt vóór de aanvang van uw beroepsbezigheden in zijn inrichting en dat deze vervolgens minstens jaarlijks wordt herhaald.
Daarnaast dient de exploitant er eveneens voor te zorgen dat er voldoende en aangepaste vorming wordt georganiseerd, speciaal gericht op uw functie in de installatie waarin u bent tewerkgesteld. Deze vorming dient minstens te worden gegeven bij aanvang van de werkzaamheden, bij verandering van of invoering van een nieuw arbeidsmiddel of nieuwe technologie. Indien nodig, dient deze vorming op gezette tijden te worden herhaald.
Deze informatie en vorming moeten door elke (potentieel) professioneel blootgestelde persoon worden gevolgd en is eigen aan de installatie waarin men werkt. Beide dienen tijdens de werkuren plaats te vinden zodat iedereen van de dienst deze gemakkelijk kan bijwonen.
Tijdens een inspectie door het FANC kan er worden gevraagd de naleving van deze reglementaire bepalingen aan te tonen bijvoorbeeld door het voorleggen van een lijst met de data waarop de verschillende sessies zijn doorgegaan en hun onderwerp(en), van de aanwezigheidslijst(en), van de schriftelijke informatie…. De regelgeving specifieert niet de wijze waarop deze documenten binnen de inrichting moeten worden beheerd.
Mogelijke onderwerpen voor deze vormingsactiviteiten in de radiologie zijn: "gebruik van persoonlijke beschermmiddelen", "positie personeel tijdens het nemen van röntgenopnames", …

Type II: Permanente vorming betreffende de stralingsbescherming van de patiënt en zijn directe omgeving (artikel 53.1 Koninklijk Besluit van 20 juli 2001[1]).
U, als arts die gebruik maakt van ioniserende straling voor medische toepassingen, dient een basisopleiding stralingsbescherming te volgen eigen aan de medische toepassing(en) die u wenst uit te voeren. Na evaluatie van deze opleiding, kan het FANC u vergunnen voor het uitvoeren van deze medische toepassing(en).
Eenmaal deze persoonlijke vergunning bekomen, dient u uw kennis en bekwaamheid op het gebied van de stralingsbescherming op peil te houden onder andere door deelname aan vormingsactiviteiten. Deze dienen van universitair niveau te zijn en gerelateerd aan de toepassingen vermeld in de persoonlijke vergunning.
Indien u wenst uw persoonlijke vergunning te behouden (voor vergunningen zonder einddatum) of te verlengen (voor vergunningen met einddatum), dient u iedere 10 jaar aan het FANC aan te tonen dat u dit type permanente vorming gevolgd heeft.

[1] Koninklijk Besluit houdende het Algemeen Reglement betreffende de Bescherming van de bevolking, werknemers en omgeving tegen de gevaren van Ioniserende Straling (ARBIS). Dit is de basistekst voor de reglementering van de stralingsbescherming in België en is te vinden op www.fanc.fgov.be > Jurion > Federale regelgeving > Koninklijke besluiten > 20/07/2001 ARBIS

Briefwisseling : Ravensteinstraat 36, BE-1000 Brussel Tel.: +32 (0)2 289 21 11

Inlichtingen betreffende dit onderwerp kunnen bekomen worden bij
Gebruikersvergunningen medische röntgentoepassingen - RXagreements@fanc.fgov.be Tel.: +32 (0)2 289 23 63
Tel.: +32 (0)2 289 21 96
Evaluatie permanente vormingen – ContinualEducation@fanc.fgov.be Tel.: +32 (0)2 289 20 40

Mogelijke onderwerpen zijn de opfrissing van de basisprincipes inzake stralingsbescherming evenals nieuwe evoluties op het gebied van:

- effecten van ioniserende straling;
- rechtvaardiging van het gebruik van bronnen van ioniserende straling;
- optimalisatie van de dosis;
- gebruikte technieken;
- wetgeving.

Er bestaan uiteraard raakvlakken tussen type I en type II permanente vorming. Onderwerpen zoals "nieuwe inzichten in de effecten van ioniserende straling", "wetgeving stralingsbescherming", "kwaliteitsbeheersing",… komen voor beide types permanente vorming in aanmerking.

2. Welke vormingsactiviteiten type II worden in rekening gebracht en voor hoeveel uren

Grote (inter-)nationale wetenschappelijke symposia en congressen kunnen in aanmerking komen voor deze permanente vorming even als kleinere lokale initiatieven (LOK-sessies, lokale vormingsactiviteiten rond kwaliteit en klinische audits, ...)
Wij vragen aan de organisatoren van dergelijke opleidingen, om ons, in de mate van het mogelijke, dit op voorhand te melden. Op basis van het programma, wordt het aantal uur permanente vorming stralingsbescherming dat in rekening kan gebracht worden voor de verschillende soorten persoonlijke vergunningen, vastgelegd door het FANC. Deze informatie plaatsen wij op onze website: www.fanc.fgov.be > Professionelen > Opleidingen > Permanente vorming.
Op die manier weet u op voorhand voor hoeveel uren die activiteit voor uw persoonlijke vergunning(en) zal meetellen.
Voor internationale activiteiten of activiteiten waar wij niet door de organisator van op de hoogte gesteld werden, kan iedere deelnemer vragen om deze te evalueren.
Het is echter zo dat ook opleidingen die niet op onze website te vinden zijn, opgenomen kunnen worden bij de evaluatie van een dossier.

3. Hoe kan ik een vormingsactiviteit type II laten evalueren door het FANC?

Hiertoe dient u een formulier in te vullen dat te vinden is op onze website:
www.fanc.fgov.be > Professionelen > Opleidingen > Permanente vorming.
Eenmaal de activiteit geëvalueerd is, krijgt u een bericht met toegekende uren per type persoonlijke vergunning en wordt deze informatie op de website geplaatst.

Vragen in verband met de evaluatie van permanente vormingen kan u stellen via Continualeducation@fanc.fgov.be.

4. Is mijn RIZIV-accreditatie voldoende voor het verlengen of behoud van mijn persoonlijke vergunning(en)?

Het RIZIV kent in het kader van zijn accrediteringssysteem punten toe aan vormingsactiviteiten in het algemeen en niet specifiek voor de stralingsbescherming van de patiënt. Het zijn echter enkel deze laatste die in rekening gebracht worden voor de verlenging of het behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en). Het feit dat u geaccrediteerd bent bij het RIZIV is dus niet altijd voldoende voor het behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en). Er zijn uiteraard wel activiteiten die voor zowel uw accreditatie als uw verlenging of behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en) in rekening gebracht kunnen worden, maar niet noodzakelijk voor evenveel punten/uren.

5. Moet ik jaarlijks een overzicht van mijn vormingen opsturen?

Neen. U dient enkel bij de verlenging van uw vergunning de aanwezigheidsattesten van de vormingen die u gevolgd heeft te bezorgen aan het FANC.
Daarnaast is het wel mogelijk dat het FANC, bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectie, uw bewijzen van permanente vorming tussentijds opvraagt.
Indien u geaccrediteerd bent bij het RIZIV, mag u een afschrift van uw accrediteringsdossier voorleggen als aanwezigheidsattest. De toekenning van de uren die in aanmerking komen gebeurt zoals beschreven in punt 4.

Indien u een vergunning heeft van onbepaalde duur, gelden dezelfde voorwaarden. U dient echter zelf geen (verlengings)aanvraag in te dienen. De bewijzen van permanente vorming dient u enkel op vraag van het Agentschap voor te leggen.

Overzicht

	Type I (art 25)	**Type II (art 53.1)**
Onderwerp	Stralingsbescherming personeel, bevolking en leefmilieu betreffende de installatie waarin men werkt	Stralingsbescherming patiënt en directe omgeving betreffende de toepassingen opgenomen in de persoonlijke vergunning(en)
Niveau	Universitair of niet universitair	Universitair
Aantal uren	Niet bepaald	Gebruik röntgenstaling voor medische diagnose: 2u/jaar (maximale accumulatie 6u/3jaar)
Evaluatie door FANC	Neen	Ja, zie www.fanc.fgov.be > Professionelen > Opleidingen > Permanente vorming
Controle door FANC	Op vraag (bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectie), op basis van de aanwezigheidslijst(en)	Bij verlenging/behoud van de persoonlijke vergunning of op vraag (bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectie)

Briefwisseling : Ravensteinstraat 36, BE-1000 Brussel Tel.: +32 (0)2 289 21 11

Inlichtingen betreffende dit onderwerp kunnen bekomen worden bij
Gebruikersvergunningen medische röntgentoepassingen - RXagreements@fanc.fgov.be Tel.: +32 (0)2 289 23 63
Tel.: +32 (0)2 289 21 96
Evaluatie permanente vormingen – ContinualEducation@fanc.fgov.be Tel.: +32 (0)2 289 20 40